

EKOABECEDA PRO KLIMA

aneb Se změnou začínáme v místě,
kde žijeme, učíme se nebo pracujeme

2024-25

RECYKLO
HRANÍ ANEB
UKLIÐME SI SVĚT

Projekt **EKOABECEDA pro klima aneb Se změnou začínáme v místě, kde žijeme, učíme se nebo pracujeme** je vyhlášen na roky 2024-25 a přirozeně navazuje na úspěšný projekt stejného názvu, který vzdělávací program Recyklohraní aneb Uklidme si svět realizoval v letech 2021-23. Cílem projektu je podpora vzdělávání pedagogů a jejich prostřednictvím žáků mateřských, základních a středních škol **v tématech změny klimatu**. Druhým cílem, neméně podstatným, je **důraz na participaci**, kdy prostřednictvím škol a vlastních aktivit dětí vzroste povědomí o tématu v dané komunitě.

Recyklohraní v rámci tohoto projektu postupně představí zapojené školy a jejich praktické zkušenosti se zaváděním vzdělávacích, osvětových i ryze praktických projektů a aktivit zaměřených na klimatickou změnu. Sdílením zkušeností mezi školami se Recyklohraní snaží vytvářet platformu pro vzájemnou inspiraci a spolupráci, čímž aktivně přispívá k rozvoji ekologického povědomí mezi žáky a pedagogickými pracovníky.

NÁZEV ŠKOLY: ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TŘEBENICE, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

VEDENÍ PROJEKTU V ZŠ TŘEBENICE: MGR. LUCIE RACKOVÁ

PROČ JSME SE DO PROJEKTU ZAPOJILI?

„Chtěli jsme posílit participaci žáků na projektech týkajících se environmentální problematiky v rámci školy a následně seznámit širší veřejnost s aktivitami školy zaměřenými na ochranu životního prostředí. Projekt kladl důraz na osvětu veřejnosti o projevech klimatické změny v krajině Českého středohoří a porovnání současného stavu krajiny CHKO se stavem v minulosti. Věkové zařazení žáků zahrnovalo 2. stupeň.“

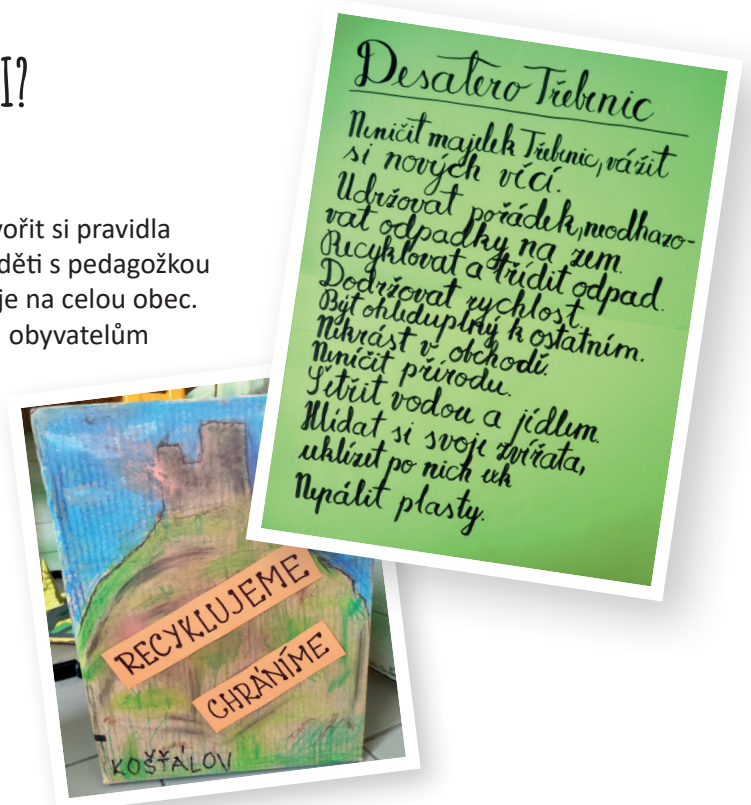
JAKÉ AKTIVITY JSME S DĚTMI REALIZOVALI?

1. DESATERO OBCE TŘEBENICE

Desatero obce vzniklo z původního záměru žáků vytvořit si pravidla třídy. Některá pravidla byla natolik všeobecná, že se děti s pedagožkou a po domluvě se starostkou obce rozhodly aplikovat je na celou obec. Desatero má podobu listiny, která je k dispozici všem obyvatelům na městském úřadě.

2. ORIGINÁLNÍ NÁDOBY NA SBĚR BATERIÍ

Nádoba na sběr baterií je vyzdobena originálními kresbami, které zachycují nejbližší okolí obce – třeba vrchy Košťálov, Milešovku nebo Lovoš. Nejprve ji žáci vyrobili pro potřeby sběru ve škole, následně stejně jako desatero i pro městský úřad.

3. KOMPOSTÉR NA ŠKOLNÍ ZAHRADĚ A KOŠE NA BIOODPAD

Myšlenka vznikla díky zapojení dětí do plánování nové školní zahrady s venkovní učebnou. Děti navrhly, aby součástí zahrady byl i kompostér na zbytky z domácích svačin. Koše na bioodpad ze svačin jsou nyní umístěny ve všech třídách.

4. PROJEKTOVÝ DEN V RÁMCI OSLAV DNE ZEMĚ (22. 4. 2024)

Den Země jsme s žáky II. stupně oslavili mnoha aktivitami:

- Účastí na akci „Uklidíme Česko“
- Výsadbou bylin a keříků v místním parku a údržbou ptačích krmítek
- Pomocí s údržbou a novou výsadbou v zahradě mateřské školy
- Péčí o bylinkové záhony na pozemku na 2. stupni základní školy, následným sušením vzrostlých bylin, z nichž děti míchají čaje na prodej během školního jarmarku
- Tvorbou klimatické mapy obce - skupiny starších žáků vytvořily několik variant klimatické mapy obce, které slouží jako zdroj informací pro děti z nižších ročníků
- SWAPem (výměnou) nepotřebných věcí a upcyklací, během níž si děti vyzkoušely výrobu nákupních tašek ze starých triček
- Dokumentací všech těchto aktivit skupinou dětí v roli reportérů – výstupy v podobě článků a fotek se objevily na webu, ve školním časopise a na ucelené výstavce na chodbě školy

5. BOTANICKÁ EXKURZE POD KOŠTÁLOV (23. 5. 2024)

Terénní botanická exkurze pod blížký vrch Košťálov byla vyvrcholením všech aktivit v rámci projektu a zaměřila se na klimatickou změnu a její projev v krajině Českého středohoří, s porovnáním současného stavu krajiny se stavem v minulosti. Akcí provázela botanička Mgr. Kateřina Tremlová ze Správy CHKO České středohoří a zúčastnilo se jí 41 dospělých a dětí. Žáci se aktivně zapojili již do příprav akce a také byli pozornými posluchači výkladu.

TERÉNNÍ BOTANICKÁ EXKURZE POD KOŠŤÁLOV 23. 5. 2024

Rádi bychom poděkovali všem zájemcům o CHKO České středohoří za účast na terénní botanické exkurzi pod Košťálov. Potěšil nás velký počet účastníků se zájmem o naši přírodu. Exkurze se konala ve spolupráci s programem Recyklohraní, pro všechny účastníky exkurze byly připraveny svačिनové balíčky.

Skupina 41 osob, dospělých i dětí, procházela trasu od horního nádraží přes louku pod Košťálovem směrem k Sutomskému vrchu. Vyšli jsme až na na Holý vrch. Odměnou nám byl nádherný výhled na okolní kopce – Lovoš, Sutomský vrch, Lipská hora, Vršetín, ...

Po cestě jsme zastavovali, abychom si poslechli poutavé vyprávění botaničky p. Kateřiny Tremlové ze Správy CHKO České středohoří o údržbě a kosení luk, což přispívá zejména k tomu, aby z krajiny Českého středohoří nevymizely dnes již vzácné rostliny – např. hlaváček jarní nebo koniklec otevřený.

Díky výkladu paní botaničky jsme se dozvěděli mnoho zajímavých informací o místní flóře a ekologii Českého středohoří. Děti sbíraly rostliny z louky, zejména ty kvetoucí, a nosily je p. botaničce, aby jim prozradila jejich názvy. Někteří z vás navrhli, aby se podobné akce konaly častěji, a my se budeme snažit vaše přání splnit.

Děkujeme paní botaničce za příjemné a poučné odpoledne plné nových poznatků a zážitků, a všem účastníkům za jejich nadšení a spolupráci. Doufáme, že jste si exkurzi užili a že vás inspirovala k dalším výpravám do přírody.

Fotografie z exkurze jsou k dispozici na našich webových stránkách
<https://www.rajce.idnes.cz/zstrebence/album/terenni-botanicka-exkurze-pod-kostalov-23-5-2024>.

Akce se konala
v rámci programu
EKOABECEDA
pro klima
aneb
Se změnou
začínáme v místě,
kde žijeme,
učíme se
nebo pracujeme.

JAKÉ BYLY PŘÍNOSY PROJEKTU?

Všechny výše uvedené aktivity přinesly celou řadu pozitivních dopadů, ať už na rozvoj zapojených žáků, posílení motivace pedagoga nebo směrem k širší veřejnosti.

Z POHLEDU ŽÁKŮ JSME POZOROVALI, ŽE DOŠLO:

- ke zvýšení povědomí o environmentálních problémech, zejména změnách klimatu a jejich dopadech na celou planetu
- k rozvoji praktických dovedností
- k podpoře kritického myšlení a týmové spolupráce
- ke schopnosti podílet se na osvětě a komunikaci směrem k širší veřejnosti
- k posílení vztahu k místnímu prostředí

„Žáci si uvědomili důležitost problematiky změny klimatu a potřebu aktivního přístupu k jejich řešení. Měli možnost aplikovat teoretické znalosti v praxi. Navíc pracovali na projektech ve skupinách, což podporovalo jejich schopnost spolupracovat, řešit problémy a kriticky přemýšlet o různých aspektech environmentálních otázek. Projekt zahrnoval i prezentace a komunikaci výsledků směrem k širší veřejnosti. Žáci se tak naučili, jak předávat získané poznatky a výsledky svých aktivit dalším lidem. V neposlední řadě si žáci vytvořili silnější vztah k místní krajině Českého středohoří a zdejší komunitě. Učili se vnímat a hodnotit změny v okolní přírodě, což může vést k větší motivaci k ochraně životního prostředí v jejich každodenním životě.“

Z POHLEDU PEDAGOGA DÍKY PROJEKTU DOŠLO:

- k zavedení nových metod a přístupů do výuky
- k vyšší motivaci zapojování podobných aktivit do výuky díky sledování pokroků žáků
- k využití získaných zkušeností při plánování dalších aktivit
- k navázání nových kontaktů s místními organizacemi a odborníky

„Novými metodami a přístupy ve výuce byla zejména práce v terénu a praktické aktivity se žáky, díky nimž se lépe daří předávat informace v oblasti environmentálního vzdělávání žákům. Pozitivní zpětná vazba od žáků i veřejnosti pak byla důkazem, že projekt má smysl a přináší reálné výsledky. Získané zkušenosti a znalosti můžeme dále využívat při plánování následujících vzdělávacích aktivit a projektů. Spolupráce s místními organizacemi a odborníky nám umožnila navázat nové kontakty a přispěla k širšímu zapojení školy do místních environmentálních aktivit.“

Z POHLEDU PARTNERŮ ŠKOLY DOŠLO:

- k lepšímu uvědomění si environmentálních problémů a nutnosti změny chování směrem k udržitelnému rozvoji
- k posílení vztahů mezi školou, místními organizacemi a městským úřadem
- k navazování kontaktů s odborníky na ochranu životního prostředí

„Spolupráce s rodiči, místní komunitou a dalšími partnery školy vedla k většímu porozumění klimatickým problémům a jejich dopadům na lokální i globální úrovni a následně k větší angažovanosti a změně chování ve prospěch udržitelného rozvoje. Spolupráce na projektu byla příležitostí pro posílení vztahů mezi školou, místními organizacemi, městským úřadem. Díky participativnímu projektu škola navázala kontakty s odborníky na ochranu životního prostředí, kteří předávali žákům své znalosti a zkušenosti. Ve spolupráci s odborníky jsme tak mohli přispět ke zkvalitnění vzdělávání v naší škole.“

Z POHLEDU ŠIRŠÍ VEŘEJNOSTI DOŠLO:

- ke zvýšení prestiže školy
- k tomu, že škola je inspirací pro další školy a instituce v okolí k realizaci podobných projektů
- ke zvýšení povědomí o klimatických změnách
- ke zlepšení kvality životního prostředí ve městě a okolí školy
- k podpoře recyklace a udržitelných životních návyků

„Zapojení odborníků a veřejnosti do projektů školy přispívá ke zvýšení prestiže školy a zároveň může být motorem a inspirací pro další školy a instituce v našem okolí. Díky osvětovým aktivitám, jako byla botanická exkurze, se zájemci z řad širší veřejnosti seznámili s konkrétními projevy klimatických změn v regionu a pochopili, jaké změny nastaly ve srovnání s minulostí. Prostřednictvím konkrétních opatření, jako byla výsadby zeleně, následná údržba a péče o rostliny, přispíváme k zlepšení kvality životního prostředí v našem městě a v okolí školy. Naším cílem je snaha o to, aby se recyklace, podpora místních a ekologických produktů, ochrana životního prostředí, staly běžnou součástí našeho každodenního života. Aby se lidé více zajímali o možnosti, jak mohou přispět k ochraně životního prostředí ve svém běžném životě.“

PODĚKOVÁNÍ OD MENTORKY PROJEKTU

„ZŠ a MŠ Třebenice patří mezi školy, které své žáky dlouhodobě vedou ke zodpovědnosti a zapojení se do školních aktivit i mimo environmentální výuku. Spolupráce s paní učitelkou Mgr. Lucií Rackovou proto byla velmi inspirativní a také motivující v tom smyslu, že vidíme reálné dopady našich snah a aktivit na způsob výuky a předávání znalostí svěřeným žákům. Věřím, že v nastaveném způsobu zapojování žáků do aktivit ve třídě i v celé škole budou v této škole i nadále pokračovat a budou tím pozitivně ovlivňovat nejen nastavení žáků jako budoucích zodpovědných občanů, ale i celého blízkého okolí.“

Mgr. Ing. Ivana Čáslavová

koordinátorka a lektorka programů Recyklohraní, o.p.s.

Soborská 1302/8, 160 00 Praha 6

mob.: 734 445 513

email: lektorskeprogramy@recyklohrani.cz

www.recyklohrani.cz

Ve formě e-booku je tento materiál k dispozici na webových stránkách www.recyklohrani.cz.

Tištěná verze je v omezeném nákladu určena pro propagaci participativních projektů mezi pedagogy, zástupci obcí a místních knihoven, sborů dobrovolných hasičů či dalších regionálních subjektů.